

Aika 23.10.2023, klo 08:15 - 08:26

Paikka Hybridikokous: Maakuntatalo/Teams

Käsitellyt asiat

- § 79 Kokouksen avaus ja sen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 80 Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 81 Työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 82 Seuraava kokous**
- § 83 Lausunto Paraisten Tammon saaren ranta-asemakaavanluonnoksesta**
- § 84 Lausunto maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta Salon Kiikalassa**
- § 85 Suunnittelujohtajan lausunto Auran Asemanseudun asemakaavanmuutosluonnoksesta**
- § 86 Suunnittelujohtajan lausunto Metsähallituksen Kustavin Isokarin länsipuolen kalankasvatuslaitoksen YVA-selostuksesta**
- § 87 Suunnittelujohtajan lausunto maa-ainesluvasta Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueelta Säskylänharju-Virttaankankaan pohjavesialueella ja suoja-aluemääräyksistä poikkeamisesta Loimaalla**
- § 88 Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aiheutta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen**
- § 89 Mahdolliset muut asiat**
- § 90 Kokouksen päättäminen**

Saapuvilla olleet jäsenet

Juha Rantasaari, puheenjohtaja
Riitta Lehtinen, etänä, 1. varapuheenjohtaja
Marko Lindberg, etänä
Kaisa Vallavuori, etänä
Esko Kiviranta, etänä
Juhani Pilpola

Muut saapuvilla olleet

Karoliina Abrahamsson, sihteeri
Ville Valkonen, etänä
Ulla Achrèn, etänä
Eeva-Johanna Eloranta, etänä
Pekka Kuusisto
Heikki Saarento, suunnittelujohtaja, esittelijä
Kristina Karppi, erikoissuunnittelija
Timo Juvonen, etänä, erikoissuunnittelija

Poissa

Alvar Euro, varajäsen
Anne-Mari Virolainen
Arttu Koskinen, kaavasuunnittelija
Satu Kottonen, paikkatietosuunnittelija
Virpi Mamia, maakunta-arkkitehti
Salla Murmann, erikoissuunnittelija

Allekirjoitukset

Juha Rantasaari
Puheenjohtaja

Karoliina Abrahamsson
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

06.11.2023

Juha Rantasaari

§ 79

Kokouksen avaus ja sen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston puheenjohtaja avaa kokouksen. Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 80

Pöytäkirjan tarkastaminen

Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön (12.6.2017) 120 § mukaan "Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitelimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti." Maakuntahallitus on kokouksessaan (31.3.2014 § 37) ottanut käyttöön pöytäkirjan sähköisen tarkastamisen.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää tarkastaa maankäyttöjaoston pöytäkirjat sähköisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 81

Työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Lähetetty esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi. Mahdolliset muut asiat käsitellään kohdassa "Mahdolliset muut asiat".

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 82

Seuraava kokous

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaoston seuraava kokous on 20.11.2023 kello 8:15.

Päätös

.

Tiedoksi

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 83

Lausunto Paraisten Tammon saaren ranta-asemakaavanluonnoksesta

VSLDno-2023-506

Valmistelija / lisätiedot:

Heikki Saarento

heikki.saarento@varsinais-suomi.fi

suunnittelujohtaja

Paraisten kaupungin kaavoitusyksikkö on 21.9.2023 päivätyllä sähköpostilla pyytänyt Varsinais-Suomen liiton lausuntoa Tammon saaren ranta-asemakaavaluonnoksesta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 23.10.2023 mennessä osoitteeseen rakennus-ymparistolautakunta@parainen.fi.

Tammon saari sijaitsee Airiston ja Vapparin aukon välissä Älön saaren pohjoispuolella Erikvallan niemeä ja Kaks kertaa vastapäätä. Kaava-alueen pinta-ala on noin 41 hehtaaria. Tammon saaren luonnollisen rantaviivan määrä on noin 5 100 metriä.

Tammon saarella on sijainnut kaksi maatilaa: Rantakari saaren länsiosassa ja Heinola etelärannalla. Alueella on yksityismaiden luonnonsuojelualue (Tammon luonnonsuojelualue YSA207775). Saari on aiemmin toiminut Partekin henkilökunnan virkistysalueena, johon käyttöön se oli aikoinaan osoitettu myös seutukaavassa.

Voimassa olevassa maakuntaakaavassa (Turunmaan maakuntakaava, Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaava) Tammon saari on

- Maa- ja metsätalous-/retkeily-/virkistysaluetta (MRV): Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä matkailun ja virkistyksen kehittämistarpeita. Alueita voidaan osoittaa maa- ja metsätalouden lisäksi loma-asumiseen ja matkailutoiminnoille. Alueita voidaan käyttää myös harkitusti haja-asutusluonteiseen pysyvään asutukseen.

Suunnittelumääräys: Olemassa olevien alueiden täydennykseksi ja laajennukseksi voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti haittaamatta loma-asutusta, matkailua ja virkistyskäyttöä palvelevia toimintoja, sekä maisema- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen mm. uutta pysyvää asumista ja, erityislainsäädännön ohjaamana, myös muita toimintoja.

Suojelualue (S): Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät luonnonsuojelualueet ja luontoarvoiltaan erityiset alueet. Muiden kuin luonnonsuojelulain nojalla suojeltujen tai suojeltavaksi tarkoitettujen alueiden osalta ratkaistaan alueen suojelun toteuttamistarve ja -tapa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Saari kuuluu maakuntakaavan loma-asutuksen mitoituksen osa-alueeseen 1: 7–10 lay /km, vapaata rantaa 40 %:

Suunnittelumääräys: Kullekin osa-alueelle voidaan osoittaa vyöhyketunnuksen yhteydessä osoitettu määrä rakennuspaikkoja rantakilometriä kohden.

Rakentamattomaksi jäävän rannan määrä ei saa alittaa aluetunnuksen yhteydessä

osoitettua prosenttiosuutta kokonaisrantaviivasta. Lopullinen rakennuspaikkojen lukumäärä määräytyy yksityiskohtaisemmassa kaavassa rannan laatuun ja rakennettavuuteen liittyvien ominaisuuksien perusteella.

Lisätietoja: <https://www.pargas.fi/fi/nahtavilla-olevat-kaavat>

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Varsinais-Suomen liiton maankäyttöjaosto päättää antaa Paraisten Tammon saaren ranta-asetusmaankäyttöluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Tammon saarella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa, jolloin asemakaavoitusta ohjaa voimassa oleva maakuntakaava. Kaava-alue kuului Turun hallinto-oikeuden 3.11.2015 kumoamaan Ålön osayleiskaava-alueeseen. Korkein hallinto-oikeus on vahvistanut Turun hallinto-oikeuden ratkaisun. Asemakaavaluonnos perustuu tavoitteiltaan ja mitoitukseltaan kumottuun yleiskaavaratkaisuun ja on lähtökohtaisesti maakuntakaavan mukainen myös maakuntakaavan osoitetun luonnonsuojelun osalta.

Kaava-asiakirjojen mukaan saaren luonnollinen rantaviiva on pituudeltaan 5 100 m ja mitoitusrantaviiva 3 475 m, jonka mukaan loma-asuntoyksiköiden (lay) määrä on 24–35. Kaavaluonnoksen 24 omarantaista loma-asuntoyksikköä / rakennuspaikkaa noudattaa maakuntakaavan mitoitusohjausta. Määrä on kuitenkin niin suuri, että toteutuessaan kaava tulee kuormittamaan liityntäsatamia/rantautumispaikkoja ja niille johtavia yksityisteitä sekä Paraisten että Turun alueella.

Kaavaluonnoksessa ei ole osoitettu yhteisiä venevalkamia eikä saarella tapahtuvaa liikkumista ohjaavia suojelun toteutumista varmistavia polkuja. Luonnoksen oletuksena on, että kaikille kiinteistöille kuljetaan omalla veneellä, mistä aiheutuu myös rantojen ruoppaus- ja muokkaustarvetta.

Vapaan luonnollisen rantaviivan osuus on kaavaselostuksen mukaan 3 280 m, johon on laskettu mukaan myös sellaisia kohtia, jotka eivät täytä maakuntakaavaselostukseen kirjattuja vapaan rannan mittausperiaatteita ja laatutavoitteita:

Rakentamattomaksi jäävät rantaosuudet tulee suunnitella näiden käytön kannalta käyttökelpoisiksi ja mahdollisimman yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi. Rakennuspaikkojen väliin jätettyä, alle 100 m rakentamatonta, rantaosuutta ei lueta mukaan rakentamattoman rantaosuuden mitoitukseen. Rakentamattomaksi osoitetun rantavyöhykkeen syvyyden tulee olla vähintään 200 m ja siihen tulee kuulua yhtä ranta-asetusmaankäyttökokonaisuutta kohden vähintään yksi rantautumiseen soveltuva rannan osa.

Varsinais-Suomen liitto esittää, että Tammon saaren ranta-asetusmaankäyttöluonnoksen vapaan rannan laskelma tarkistetaan maakuntakaavan määräysten ja ohjeiden mukaiseksi ja että liikenteestä ja liikkumisesta aiheutuvien vaikutusten arviointia täydennetään.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Paraisten kaupunki, ELY-keskus

§ 84

Lausunto maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta Salon Kiikalassa

VSLDno-2023-522

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen, Kristina Karppi

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi, kristina.karppi@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija, erikoissuunnittelija

Liitteet

1 Liite Sijaintikartta

Salon kaupungin ympäristönsuojelu pyytää lausuntoa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta Salon Kiikalaan 26.11.2023 mennessä.

Swerock Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa eli yhteiskäsittelylupaa soran ja hiekan ottamiseen sekä murskaukseen. Lupa-ajaksi esitetään kymmenen vuotta. Hakemuksen mukainen ottamisalue on yhteensä 7,6 hehtaaria, ja se koskee kiinteistöjä Murronmaa III, 734-706-2-19, Nummensyrjä 734-706-2-7 ja Saunamäki II 734-706-2-22. Ottomääräksi haetaan 220 000 m³. Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta. Suunnitellulla lupa-alueella on ollut useita maa-aineslupia, joiden voimassaolot ovat päättyneet. Hakemuksen mukaisella toiminnalla on tarkoitus jatkaa maa-ainesten ottamistoimintaa alueella. Haettavalla lupapäätöksellä on sen lainvoimaiseksi tullessa tarkoitus korvata toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupapäätös.

Aluetta koskee Härjännvatsan maa-ainesoton yleissuunnitelma, jossa alueen aikaisempi toimija YN-Sora Oy on ollut laatijoiden joukossa. Suunnitelmaselostuksen on laatinut Suunnittelukeskus Oy 21.1.2004.

Suunniteltu lupa-alue sijaitsee Saarenkylän 1E -luokan pohjavesialueella. Kyseisellä pohjavesialueella sijaitsevat myös Hyypärän ja Kultalähteiden luonnonsuojelualueet sekä Johannislindin, Lammenjärven, Suolammen ja Mikolan luonnonsuojelualueet. Näillä alueilla sijaitsee pohjavedestä riippuvaisia ekosysteemejä, jotka voidaan luokitella merkittäviksi purkautuvan pohjaveden määrän ja lajiston edustavuuden perusteella. Hankealueen läheisyydessä on kokonaisuutena myös laaja Hyypärän harjualue, joka kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Natura-alueen raja ulottuu lähimmillään noin 210 metrin etäisyydelle kaivualueen rajan pohjoispuolella. Alueella on paljon paahdeympäristöjä ja niiden elinolosuhteisiin erikoistuneita kasveja ja eläimistöä. Ottamistoiminnalla ei ole hakemuksen mukaan vaikutusta Natura-alueen suojeluarvoihin.

Hydrogeologisten olosuhteiden sekä ottamistoimintaa rajoittavien tekijöiden perusteella ottamisalue on luokiteltu hakijan viittaamassa yleissuunnitelmassa luokkaan III, jolla tarkoitetaan aluetta, jolla suojelutarve on vähäinen ja suunnitelmallinen maa-ainesten ottaminen on mahdollista.

Hakemuksen mukaan normaalista toiminnasta ei aiheudu haitallisia päästöjä maaperään, eikä toiminnasta aiheudu jätevesiä. Pohjavedensuojelua toteutetaan

seuraavin toimin: murskauslaitoksen energiana käytetään verkkovirtaa; pyöräkuormaajien tankkaus ja huolto tapahtuvat ottamisalueen ulkopuolella. Ottamisalueella ei varastoida polttoaineita tai muita pohjavedelle haitallisia aineita. Suojakerroksen paksuus ylimpään havaittuun pohjaveden pintaan on vähintään 4 metriä.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Hakemuksessa viitataan melko vanhaan (v. 2004) Härjänvatsan maa-ainesoton yleissuunnitelmaan, jonka valmistumisen jälkeen on mm. muutettu Suomen pohjavesiluokitusta. Mainittu yleissuunnitelma olisi tarpeen olla saavutettava liitemateriaali hakemuksessa, jotta sen ajantasaisuutta voisi paremmin arvioida.

Nykyinen pohjavesialueiden luokitus on seuraava:

1-luokkaan kuuluvat vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet, joiden vettä käytetään tai on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 kuutiometriä vuorokaudessa tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin.

2-luokkaan kuuluvat muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksien perusteella soveltuvat 1 kohdassa tarkoitettuun käyttöön.

E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet, joiden pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.

Hakemuksen ottoalue on 1E -luokan pohjavesialue.

Kohde on maakuntakaavassa paitsi maa- ja metsätalousalueella, niin myös Saarenkylän pohjavesialueella. Pohjavesialueen suunnittelumääräyksenä on, että ”*Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Vesiensuojeluviranomaisille on suunnittelu- ja rakentamistoimenpiteiden yhteydessä varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.*” Hakemustekstissä pohjavesialueen merkintää ei tunnisteta maakuntakaavasta, mikä olisi syytä korjata. Lisäksi hakemuksessa tulisi käyttää voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmää ja esittää siitä myös karttaote.

Valonia on tehnyt Hyypäränharjun hoitosuunnitelman 2022. Hyypärän alueella on tehty melko laajoja paahdeympäristöjen hoitotoimia. Mahdollisten laajentuvien maa-ainesottoalueiden käytössä sekä jälkihoidossa tulee huomioida arvokkaat paahdeympäristöt.

Pohjavesialueen lisäksi maakuntakaavassa on yleismääräys Natura-alueiden suhteen: *Natura-alueisiin suoraan tai välillisesti kohdistuvien hankkeiden ja suunnitelmien vaikutukset on luonnonsuojelulain 65§:n mukaisesti arvioitava, jos hanke tai suunnitelma todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.* Nyt hakemuksesta ei käy ilmi, miten arviointi on tehty.

Varsinais-Suomen liitto edellyttää ennen lupapäätöksen tekoa niin pohjavesialueen ja vedenlaadun tarkkailuohjelman kuin myös Natura-alueiden vaikutusten osalta lausuntoa Varsinais-Suomen ELY-keskukselta tähän yhteislupahakemukseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Salon kaupunki, ELY-keskus

§ 85

Suunnittelujohtajan lausunto Auran Asemanseudun asemakaavanmuutosluonnoksesta

VSLDno-2023-482

Valmistelija / lisätiedot:

Virpi Mamia

virpi.mamia@varsinais-suomi.fi

maakunta-arkkitehti

Asemakaavan muutoksella varaudutaan paikallisjunaliikenteen käynnistymiseen. Suunnittelualueella voimassa oleva asemakaava ei ole enää ajantasainen.

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Auran Asemanseudun taajaman keskustassa, sisältäen rautatien entisen asemapaikan ja kortteleita sen molemmin puolin. Pinta-alaltaan suunniteltava alue on noin 12,1 hehtaaria

Asemakaavan nimessä on tarkoituksella korostettu suunnittelualueen sijaintia Auran asemanseudun taajamassa. Tällä korostuksella tavoitellaan uuden yhdyskuntarakenteen keskittämistä ensisijaisesti rautatieaseman lähiympäristöön.

Asemakaavamuutoksessa osoitetaan suunnittelualueelta taajama- ja lähijunaliikenteen edellyttämä Auran liikennepaikka. Liikennepaikan käyttötarkoitusten ja kulkujärjestelyiden suunnittelu vaatii asemakaavan muuttamista ja tarkastelua laajemmalla alueella. Liikennepaikan asemakaavan muutoksen tavoitteena on lisäksi yhdyskuntarakenteen tiivistäminen erityisesti asuttopainotteisella uudisrakentamisella, mihin muun muassa alueen keskeinen sijainti ja kehittyvät joukkoliikenneyhteydet taajamassa antavat hyvät lähtökohdat. Suunnittelualue on myös kulttuurihistoriallisesti merkittävä, sillä nykyisen Auran keskustaajaman kehittyminen sai alkunsa rautatien asemapaikan perustamisesta 1870-luvulla. Alueen rakennuskanta on iältään vaihtelevaa, varsin kerroksellista ja siihen sisältyy osayleiskaavan mukaan useita paikallisesti arvokkaita rakennuksia. Asemakaavoitustyössä selvitetään rakennus- ja aluekohtaisten suojelumerkintöjen tarpeellisuus.

Kaavaluonnoksen asemakaavaselistukseen on koottu runsaasti tietoa alueen kehitymisestä nykyiselle.

Asemakaavaratkaisu on koostettu yhdistämällä kaavatyölle asetettuja erilaisia tavoitteita ottaen huomioon maanomistusolot. Keskeisen suunnittelualueen sijainti Auran Asemanseudun taajamassa häiriöitä aiheuttavien liikenneväylien läheisyydessä on haastava.

Suunnittelujohtajan lausunto Auran Asemanseudun vanhan keskustan asemakaavamuutoksen kaavaluonnoksesta

Varsinais-Suomen liitto kiittää Auran kuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto Auran Asemanseudun vanhan keskustan asemakaavamuutoksen luonnoksesta. Liitto pitää tärkeänä, että Aura on sitoutunut koko maakunnalle tärkeän aluekehittämishankeen, taajama- ja lähijunaliikenteen edistämiseen tarttumalla omien alueidensa asemakaavojen ajanmukaistamiseen junaliikennettä silmällä pitäen.

Liitolla ei ole huomautettavaa lausunnolla olevan asemakaavaluonnoksen yksityiskohtiin. Liitto haluaa lausunnollaan kuitenkin korostaa, että lähijunaliikenteen kehittäminen alueella voi olla paljon enemmän kuin liikennejärjestelmän kehittämistä ja asuntorakentamisen mahdollisuuksien lisäämistä, ja tässä kunnan omalla suunnittelulla on ensisijainen merkitys. Kun kunnassa kyetään tulevaisuuspainotteiseen kehityskulkujen vaihtoehtotarkasteluun riittävän ajoissa, on liikennejärjestelmän kehittämisestä otettavissa paikallisesti suurimmat hyödyt irti.

Vaikka Auran asemanseudun asemakaavan muutosluonnos onkin tällä kierroksella maltillinen ja vallitsevaan realismiin nojaava suunnitelma, antaa se jo hyvän lähtökohdan tulevaisuudessa jatkojalostaa alueen kehittämisen mahdollisuuksia. On hienoa, että Aura on aktiivisesti tarttunut toimeen asemanseudun kehittämisen suhteen. Aurassa myös hyvin tunnistetaan alueen kulttuurihistorialliset arvot, mikä on tärkeää alueiden omaleimaisuuden ja paikallisuudesta ammentavan vetovoiman vaalimiseksi Varsinais-Suomen alue- ja yhdyskuntakehityksessä.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto merkitsee tiedoksi 6.10.2023 Auran kuntaan lähetetyn suunnittelujohtajan lausunnon Auran Asemanseudun asemakaavanmuutosluonnoksesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Auran kunta, ELY-keskus

§ 86

Suunnittelujohtajan lausunto Metsähallituksen Kustavin Isokarin länsipuolen kalankasvatuslaitoksen YVA-selostuksesta

VSLDno-2023-436

Valmistelija / lisätiedot:

Timo Juvonen

timo.juvonen@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualue (ELY-keskus) on varannut mahdollisuuden lausunnon antamiseen arviointiohjelmasta kuulutusaikana ja viimeistään 6.10.2023.

Metsähallituksen hankkeen tavoitteena on toteuttaa kalankasvatuslaitos merialueelle Kustavin Isokarin länsipuolelle. Hanke on osa Kalavaltio -nimistä tutkimus- ja kehityshanketta ja sen tavoitteena on kehittää kestävää kotimaista kalantuotantoa.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) arvioidaan ja vertaillaan erilaisten hankevaihtoehtojen (VE) ympäristövaikutuksia.

Kalankasvatuslaitoshankkeen päävaihtoehdot on muodostettu kahdesta eri sijaintipaikkavaihtoehdoista. Hankkeen alavaihtoehdot on muodostettu kalantuotannon arvioidusta lisäkasvuarviosta (t/a).

Taulukko:YVA-menettelyn vaihtoehdot

Vaihtoehto	Sijainti	Alavaihtoehto	Lisäkasvuarvio (t/a)
VE 1	pohjoinen	a	250
		b	498
		c	926
VE 2	etelä	a	250
		b	498
		c	926
VE 3	pohjoinen + etelä	a	250+250
		b	498+498
		c	926-926
VE 0	hanketta ei toteuteta		

YVA-selostuksessa raportoidut, hankkeesta aiheutuvat kielteiset vaikutukset on arvioitu merkittävyydeltään pääosin vähäisiksi. Selostuksen johtopäätös on, että laajinkaan lisäkasvatusvaihtoehto ei aiheuta merkittävyydeltään kohtalaisiksi kielteisiksi arvioituja vaikutuksia. Meri-alueen vedenlaatuun ja meriympäristöön kohdistuvat vaikutukset arvioitiin pääosin niin vähäiseksi, että niiden todentaminen esimerkiksi vesianalysein on haastavaa.

Arviointien perusteella hankkeessa on tunnistettu myös myönteisiä vaikutuksia, joista merkittävimmät ovat vaikutukset aluetalouteen sekä vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön. Hankkeen toteuttaminen tukee toiminta-alueella voimassa olevan Varsinais-Suomen maakuntakaavan sekä Saaristomeren ja Selkämeren merialuesuunnitelman toteutumista vesiviljelyn kehittämisvyöhykkeen osalta. Myös epäsuorat ilmastovaikutukset arvioitiin myönteisiksi, mikäli kalantuotanto korvaa sellaista ruoantuotantoa, jolla on kalan avomerikasvatusta haitallisempia suoraa ilmastovaikutuksia.

Tehtyjen arviointien perusteella hankkeen kaikki sijainti- ja lisäkasvuvaihtoehdot ovat ympäristöllisesti toteuttamiskelpoisia, eikä hanke ole ristiriidassa vesien- ja merenhoidon tavoitteiden tai muiden hankkeen kannalta oleellisten säädösten tai strategioiden suhteen. Arvioinnin tulosten mukaan myös suurin lisäkasvuvaihtoehto täyttää ympäristölliset kriteerit sekä on myös taloudellisesti kaikkein tehokkain arvioiduista vaihtoehdoista.

Suunnittelujohtajan lausunto Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle Metsähallituksen suunnitteleman kalankasvatuslaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Kustavi, Isokari ja merialue

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on käsitelty toimintaa ohjaavat alueidenkäytön suunnitelmat ja Suomen merialuesuunnitelma. Näiden osalta ei ole tunnistettavissa ristiriitaa alueelle suunniteltu toiminnan toteuttamiselle.

Toiminnot sijoittuvat Suomen merialuesuunnitelmassa 2030 vesiviljelyn kehittämisvyöhykkeelle. Merkinnällä osoitetaan kalan jatkokasvatuksen kannalta potentiaalisia alueita. Lisäksi toiminta-alue rajautuu merialuesuunnitelmassa merenkulun alueeseen, jolla osoitetaan kauppamerenkulun 1-luokan väylät ja muut paljon liikennöidyt merialueet.

Merkintöjen osalta suunniteltu kalankasvatus on Saaristomeren ja Selkämeren merialuesuunnitelman tarkoittamaa toimintaa. Merialuesuunnitelman vesiviljelyn kehittämisvyöhykkeen suunnitteluperiaatteiden mukaan vesiviljelyä kehitettäessä on tärkeää selvittää parhaiten soveltuvat alueet meriympäristön tila ja luontoarvot huomioiden. Lisäksi on tärkeää ottaa huomioon vesiviljelyn toimintaketjun kannalta oleelliset tarpeet, kuten infrastruktuuriyhteydet, satamat sekä eri tuotantovaiheiden

vaatimat alueet. Vesiviljelyn kehittämisen lähtökohtana on uusien teknologioiden tuomat mahdollisuudet kalankasvatuksen sijoittumiselle niin, että mereen ja meriympäristöön kohdistuva kuormitus olisi mahdollisimman vähäistä.

Toiminnot sijoittuvat Varsinais-Suomen maakuntakaavan alueelle ja noin neljän kilometrin etäisyydelle Ahvenanmaan maakunnan rajasta. Varsinais-Suomen maakuntakaavassa toiminta-alueelle on osoitettu vesiviljelyn kehittämisvyöhyke sekä selkämeren kalastuksen ja kalatalouden kehittämisvyöhyke. Lisäksi alle viiden kilometrin päähän vaihtoehdon toimintojen ulkorajasta sijoittuu laivaväylä, suojelualueita, Natura-alueita, retkeily- ja matkailutoimintojen alue sekä rakennetun ympäristön suojelualue. Vesiviljelyn kehittämisvyöhykkeen merkinnällä esitetään vesiviljelyn kehittämisvyöhykkeinä Varsinais-Suomen soveltuvimmat merialueet kalan jatkokasvatukselle pitkällä aikavälillä. Merkintää koskeva suunnittelumääräys on seuraava: Suunnitelmien ja toimenpiteiden vyöhykkeellä on huomioitava vesiviljelyn kehittämismahdollisuudet. Vyöhykkeen suunnitelmissa tulee ottaa huomioon ympäristöarvot ja edistettävä vesien- ja merenhoidon tavoitteita.

Varsinais-Suomen liitto haluaa vielä erikseen mainita merialueiden ekologisen tilan haasteista ja korostaa mereen kohdistuvan ravinnepaineen tarkkaa seurantaa kaikilla toimialoilla. Pitkäjänteinen ja resursoitu toiminta rehevöitymiskehityksen kääntämiseksi kohti puhtaampaa merialuetta on jokaisen toimialan ja koko yhteiskunnan etu.

Lisäksi liitto toteaa kalataloudella olevan huomattavan roolin merialueellaan ja aluetaloudessa.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto merkitsee tiedoksi 25.9.2023 ELY-keskukselle lähetetyn suunnittelujohtajan lausunnon Metsähallituksen Kustavin Isokarin länsipuolen kalankasvatustaloksen YVA-selostuksesta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus

§ 87

Suunnittelujohtajan lausunto maa-ainesluvasta Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueelta Säköylänharju-Virttaankankaan pohjavesialueella ja suoja-aluemääräyksistä poikkeamisesta Loimaalla

VSLDno-2023-459

Valmistelija / lisätiedot:

Kristina Karppi, Timo Juvonen

kristina.karppi@varsinais-suomi.fi, timo.juvonen@varsinais-suomi.fi

erikoissuunnittelija, erikoissuunnittelija

Liitteet

1 Liite Piirustus Taimiston ja Soramäen ottamissuunnitelmasta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää lausuntoa asiassa Maa-ainesten ottaminen Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueelta Säköylänharju-Virttaankankaan pohjavesialueella ja suoja-aluemääräyksistä poikkeaminen, Loimaa 29.9.2023 mennessä (ESAVI/3287/2023).

JT-Sora Oy ja Maanrakennusliike Pauli Peiponen Oy hakevat vesilain mukaista lupaa maa-ainesten ottamiseen ja lupaa poiketa Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-aluemääräyksistä. Hakemuksen mukainen toiminta sijoittuu kiinteistöille Taimisto 430-472-5-156 ja Soramäki 430-472-5-192 Loimaan kaupungissa. Kiinteistöt sijaitsevat vierekkäin, ja ottamisalueiden pinta-alat ovat 8,6 ha ja 10,4 ha. Ottamissuunnitelma on laadittu 10 vuodeksi: kiinteistöltä Taimisto on tarkoitus ottaa maa-aineksia 400 000 m³ ja kiinteistöltä Soramäki 390 000 m³. Ottamisalueet sijaitsevat Turun Seudun Vesi Oy:n Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella.

Hakijoiden mukaan ottamistoiminta ei aiheuta pohjaveden laadun heikkenemistä eikä määrän vähenemistä, maaperän likaantumista tai muita vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin tai ympäristöön, ja olisi täten lainsäädännön sekä ohjeistuksen mukaista. Alueellisen vastaavan vesiensuojeluviranomaisen mukaan asia on toisin: Varsinais-Suomen ely-keskus valitti prosessin aiemmasta maa-ainesluvan hakemuksesta Turun hallinto-oikeuteen vahvasti vesiensuojelun näkökulmista, mutta myös muihin ympäristövaikutuksiin vedoten. Turun hallinto-oikeus ratkaisi asian (22.12.2021) siten, että maa-aineksen ottamisella voi olla mahdollisia vaikutuksia pohjaveteen ja että asiassa tulee hakea vielä vesilain mukaista lupaa, jonka prosessissa vaikutukset arvioidaan tarkemmin. Nyt lausuttava asiakirjakokonaisuus koskee juuri tuota vesilain mukaista lupaa ja Virttaankankaan suoja-alueesta poikkeamista.

Varsinais-Suomen liiton suunnittelujohtajan lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisesta luvasta maa-ainesten ottamisessa ja suoja-aluemääräyksistä poikkeamisesta Virttaankankaalla Loimaalla

Virttaankankaan tekopohjavesilaitos on strategisen tärkeä koko seudun raakaveden tuotannolle. Sen suoja-alueen asettamiselle on punnitut perusteet, eikä poikkeamisia

tulisi hakea muutoin kuin erittäin perustelluista syistä sekä varovaisuusperiaatetta ja huolellisia hallintotapoja noudattaen. Ottoalueen lähimmän vedenottamon eli kaivoalueen kolme tuotantokaivoa sijaitsevat noin 250 metrin etäisyydellä ottamisalueesta.

Maakuntakaavassa kohdealueet ovat Virttaankankaan vedentuotannolle olennaisella pohjavesialueella ja osittain, koillisreunaltaan myös geologisesti arvokkaan muodostuman, harjun kohdalla. Tämä on lupa-anomuksen aineistoissa tunnistettu, joskin käytetty maakuntakaavaote on kymmenen vuotta vanha eli se olisi ollut syytä päivittää ajantasaiseen maakuntakaavayhdistelmään.

Pohjavesialueen suunnittelumääräyksen mukaan "Suunnitelmissa ja toimenpiteissä alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Vesiensuojeluviranomaisille on suunnittelu- ja rakentamistoimenpiteiden yhteydessä varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen." Geologisesti arvokkaiden alueiden suojelumääräyksen mukaan "Alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Erytystä huomiota on kiinnitettävä alueella sijaitsevan, geologisesti arvokkaan muodostuman suojeluun ja hoitoon." Kumpikin merkintä ja niiden määräykset ovat uusimmasta LAVMK-vaihekaavasta vuodelta 2021 eli ne on tarkistettu ja päivitetty hiljattain.

Suunnittelumääräyksen mukaisesti Varsinais-Suomen liitto tukeutuu lupa-asiassa vesiensuojeluviranomaisten asiantuntemukseen: Varsinais-Suomen ELY on valituksessaan Turun hallinto-oikeudelle esittänyt kattavat perustelut sille, että maa-aineksen otto alueella voi mahdollisesti aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia pohjaveteen. Turun seudun vesi Oy on lisäksi kaikkiin esitettyihin perusteisiin yhtynyt tuolloin. Turun hallinto-oikeus viittaa perusteluissaan muun muassa ympäristöministeriön julkaisuun maa-ainesten kestävästä ottamisesta vuodelta 2020, jossa todetaan että "Pohjavedenottamon suoja-alueille voidaan tehtyjen tutkimusten perusteella ja yleistä varovaisuusperiaatetta noudattaen asettaa muun muassa seuraava soran ottamisalueiden sijoittamista koskeva tavoite: lähisuojavaikyksillä ottamistoimintaa tai jälkihoitamattomia ottamisalueita ei saisi olla lainkaan."

Varsinais-Suomen liitto ei puolla poikkeuksen myöntämistä maa-aineksen ottoon Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueella. Edelleen liitto esittää, että merkittävä paino asian ratkaisemisessa annetaan vesiensuojeluviranomaisten näkemyksille.

Lisäksi maakuntakaavan arvokkaan geologisen alueen suojelumääräys estää maa-ainesten oton, eikä ottotoiminta saa ulottua geologisesti arvokkaalle alueelle. Nyt esitetty suunnitelma on kaventamassa suojeltua harjun osaa ja on siten maakuntakaavan vastainen.

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto merkitsee tiedoksi 25.9.2023 Etelä-Suomen Aluehallintoviranomaiselle lähetetyn suunnittelujohtajan lausunnon Maa-ainelupa Virttaankankaan tekopohjavesilaitoksen suoja-alueelta Sakylänharju-Virttaankankaan pohjavesoalueella ja suoja aluemääräyksistä poikkeamisesta Loimaalla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

ELY-keskus

§ 88

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aihetta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Varsinais-Suomen liitto ei anna seuraavista lausuntopyynnöistä lausuntoa, koska liitolla ei ole niistä huomautettavaa eivätkä ne ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa:

1. Auran kunta: Aurajokirannan tarkistettu asemakaavamuutosehdotus (524/29.9.2023)
2. ELY-keskus: Loimaan Mökkösten sillan maantie 12603 tiesuunnitelma (481/6.9.2023)
3. Kaarinan kaupunki: Raadelman liittymän asemakaavan S23100 kaavaehdotus (472/1.9.2023)
4. Kemiönsaaren kunta: Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavan ja Västanfjärdin rantayleiskaavanmuutosluonnos Grånas-Grundvik (466/31.8.2023)
5. Kemiönsaaren kunta: Bindasin ranta-asemakaava (467/31.8.2023)
6. Kemiönsaaren kunta: Mäntykallion ranta-asemakaava (530/4.10.2023)
7. Kemiönsaaren kunta: Dragsfjärdin itäisen saariston rantaosayleiskaavanmuutosluonnoksesta Lundö (531/4.10.2023)
8. Kemiönsaaren kunta: Taalintehtaan senioriasumisen asemakaava (532/4.10.2023)
9. Laitilan kaupunki: Laitilan Kotoharjun asemakaavamuutos sekä laajennuksen luonnos (462/24.8.2023)
10. Loimaan kaupunki: Lamminkadun ympäristön asemakaavaluonnos (548/6.10.2023)
11. Nousiaisten kunta: Kirkonkylän korttelin 20 asemakaavamuutos (503/15.9.2023)
12. Paraisten kaupunki: Lamison ranta-asemakaavan ja Bånholmin ranta-asemakaavanmuutos Nauvon Nötössä (504/15.9.2023)
13. Raision kaupunki: Tasalantahun asemakaavamuutosluonnos (463/28.8.2023)
14. Turun kaupunki: Turun kaupungin rakennusjärjestys (509/20.9.2023)
15. Uudenkaupungin kaupunki: Mäntylän ranta-asemakaavan muutosluonnos (471/1.9.2023)
16. Uudenkaupungin kaupunki: Metsähallituksen ranta-asemakaavamuutos 3 (457/22.8.2023)
17. Uudenkaupungin kaupunki: Kuusiston ranta-asemakaavanmuutosluonnos 3 (458/22.8.2023)
18. Uudenkaupungin kaupunki: Autotehtaan liittymän asemakaavan muutosehdotus (470/1.9.2023)
19. Uudenkaupungin kaupunki: Iso-Pirkholman ranta-asemakaava (523/27.9.2023)
20. Uudenkaupungin kaupunki: Savikkaan ranta-asemakaavamuutos 4 luonnoksesta (555/6.10.2023)
21. Ympäristöministeriö: Työryhmän mietintö Vesienhoidon ympäristötavoitteista ja poikkeamista (528/3.10.2023)

Ehdotus

Esittelijä: Heikki Saarento, suunnittelujohtaja

Maankäyttöjaosto päättää ilmoittaa em. tahoille listauksen mukaisesti, ettei liitto anna asioista lausuntoa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

§ 89

Mahdolliset muut asiat

Päätös

Ei muita asioita.

§ 90

Kokouksen päättäminen

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 8:26.